5. SINIF
SOSYAL BİLGİLER

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ

Teknoloji hayatımızı nasıl değiştiriyor?

İletişim

Eğitim

Kültür

Ekonomi

Sağlık

Ulaşım

Kazanım Kodu:
SB.5.6.1

Hazırlayan: Engin Demirci

Engin Öğretmen
youtube.com/@engindemirci44

DENİZ'İN TEKNOLOJİYLE GEÇEN BİR GÜNÜ

Teknoloji günlük yaşamımızın hangi anlarında karşımıza çıkıyor?

1. Sabah – Güne başlarken

Deniz akıllı saatinin alarmıyla uyanır. Tabletinden hava durumuna bakar.

Teknoloji, günlük işlerimizi planlamamıza yardımcı olabilir.

2. Okulda – Öğrenirken

Öğretmeni etkileşimli tahtayı kullanarak ders anlatır. Deniz tabletinden eğitim içeriğini inceler.

Teknoloji, öğrenme ve bilgiye ulaşma imkânlarını geliştirebilir.

3. Öğleden sonra – Haberleşirken

Deniz uzakta yaşayan kuzeniyle görüntülü görüşme yapar.

İletişim teknolojileri, uzaktaki insanlarla haberleşmemizi kolaylaştırır.

4. Akşamüstü – Alışveriş yaparken

Deniz ailesiyle birlikte internet üzerinden bir ürün araştırır. Ailesi güvenli alışveriş konusunda ona rehberlik eder.

İnternet, ürün ve hizmetlere ulaşmayı kolaylaştırabilir.

5. Akşam – Kültürü keşfederken

Deniz tabletinden bir müzenin sanal sergisini inceler.

Dijital uygulamalar, kültürel mirası tanımamıza yardımcı olabilir.

Düşünelim

1. Deniz gün boyunca hangi teknolojik araçlardan yararlandı?
2. Teknoloji Deniz'in hayatını hangi alanlarda kolaylaştırdı?
3. Teknolojinin her zaman yararlı olduğunu söyleyebilir miyiz? Neden?

Deniz'in gününde birçok teknolojik araçla karşılaştık.
Peki teknoloji nedir ve insanlar teknolojiyi geçmişten günümüze nasıl geliştirdi?

TEKNOLOJİ NEDİR?

3

İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak ve yaşamlarını kolaylaştırmak için teknolojiler geliştirir.

TEKNOLOJİ:

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak, sorunlarını çözmek ve yaşamlarını kolaylaştırmak amacıyla geliştirdiği araç, gereç, yöntem ve uygulamaların tümüdür.

Teknolojinin Tarihsel Gelişimi

1. TEKERLEK

İnsanların yük taşımalarını ve ulaşımı kolaylaştırdı.

2. SABAN

Toprağın işlenmesini kolaylaştırarak tarımsal üretime katkı sağladı.

3. MATBAA

Kitapların ve yazılı bilgilerin daha fazla insana ulaşmasını kolaylaştırdı.

4. TELEFON

İnsanların uzak mesafelerde sesli iletişim kurmasını sağladı.

GEÇMİŞTE

- Ahşap tekerlek
- Geleneksel saban
- Basılı kitap
- Kablolu telefon

GÜNÜMÜZDE

- Modern taşıtlar
- Traktör ve biçerdöver
- Dijital kitap ve kütüphaneler
- Akıllı telefon

"Teknoloji yalnızca elektronik cihazlardan ibaret değildir. Tekerlek, saban ve matbaa da insan yaşamını değiştiren teknolojik gelişmelerdir."

Düşünelim

Sence insanlar yeni teknolojiler geliştirmeye neden ihtiyaç duyar?

.....

.....

.....

Teknoloji tarih boyunca gelişti ve hayatımızın birçok alanına girdi. Peki bu gelişmeler toplum hayatını hangi alanlarda etkiliyor?

TEKNOLOJİ TOPLUM HAYATINI NASIL ETKİLER?

Teknolojik gelişmeler yaşamımızın birçok alanında değişimlere yol açar.

EĞİTİM

Teknoloji, bilgiye ulaşmayı ve öğrenmeyi kolaylaştırır.

KÜLTÜR

Teknoloji, kültürel mirasın tanıtılmasına ve korunmasına katkı sağlar.

EKONOMİ

Teknoloji, üretim, alışveriş ve ticaret faaliyetlerini etkiler.

SAĞLIK

Teknoloji, hastalıkların teşhis ve tedavi süreçlerine yardımcı olur.

İLETİŞİM

Teknoloji, insanların birbirleriyle haberleşmesini kolaylaştırır.

ULAŞIM

Teknoloji, insanların ve ürünlerin ve bir yerden alaşka bir yere taşınmasını kolaylaştırır.

UNUTMA!

Teknolojik gelişmeler yalnızca bir alanı değil, toplum hayatının birden fazla alanını etkileyebilir. Bir teknolojik gelişme farklı alanlarda değişimlere yol açabilir.

Düşünelim

Bir akıllı telefonun eğitim, iletişim ve ekoonmı alanlarında nasıl kullanıldığına örnek verebilir misin?

.....

.....

Artık teknolojinin toplumu etkilediği altı alanı tanıyoruz.
İlk olarak iletişim teknolojilerinin hayatımızı nasıl değiştirdiğini inceleyelim.

İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Uzakları yakınlaştıran teknolojiler hayatımızı nasıl değiştirdi?

MEKTUP

İnsanlar haberlerini mektuplarla ulaştırır, cevap almak için günlerce hatta haftalarca bekleyebilirdi.

TELGRAF VE SABİT TELEFON

Telgraf ve telefon, uzak mesafelerde haberleşmeyi hızlandırdı.

CEP TELEFONU

Cep telefonları, insanların hareket hâlindeyken de iletişim kurmasını sağladı.

AKILLI TELEFON VE İNTERNET

Görüntülü görüşme, anlık mesajlaşma ve dijital iletişim imkânları gelişti.

İLETİŞİMİN KOLAYLIKLARI

- Uzakta yaşayan insanlarla hızlıca haberleşebiliriz.
- Görüntülü görüşmeyle birbirimizi görebiliriz.
- Haber ve bilgilere daha kısa sürede ulaşabiliriz.
- Acil durumlarda iletişim kurabiliriz.

5G NEDİR?

5G, mobil internet bağlantısında daha yüksek hız ve düşük gecikme sağlayabilen yeni nesil iletişim teknolojisidir.

Türkiye'de 5G hizmeti 1 Nisan 2026'da 81 ilde kademeli olarak başladı.

5G'den yararlanmak için uyumlu cihaz, hizmet ve kapsama alanı gerekir.

DİKKAT ETMELİYİZ!

- Uzun süre ekran karşısında kalmak sağlığımızı olumsuz etkileyebilir.
- İnternette yanlış bilgilerle karşılaşabiliriz.
- Tanımadığımız kişilerle kişisel bilgilerimizi paylaşmamalıyız.
- Teknolojik araçları kullanırken ailemizle ve arkadaşlarımızla yüz yüze iletişimi ihmal etmemeliyiz.

Deniz, başka şehirde yaşayan kuzeniyle görüntülü görüşme yapıyor. İkisi birbirlerini görerek konuşabiliyor ve günlük yaşamlarından haber veriyor.

Görüntülü görüşme, mektup göndermeye göre hangi kolaylıkları sağlar?

_____

_____

_____

Düşünelim

Sence iletişim teknolojilerinin gelişmesi insan ilişkilerini her zaman olumlu etkiler mi? Neden?

_____

_____

_____

_____

İletişim teknolojileri haberleşmemizi kolaylaştırıyor.
Peki teknoloji, öğrenme ve eğitim hayatımızı nasıl değiştiriyor?

EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ

Teknoloji öğrenme ve öğretme yöntemlerini nasıl değiştiriyor?

GEÇMİŞTE

- Kara tahta ve tebeşir
- Basılı ders kitapları
- Ansiklopediler
- Öğretmenin sınıfta anlattığı dersler

GÜNÜMÜZDE

- Etkileşimli tahtalar
- Tablet ve bilgisayarlar
- Dijital kütüphaneler
- İnternet üzerinden eğitim içerikleri

Eğitimde Kullanılan Teknolojiler

ETKİLEŞİMLİ TAHTA

Derslerin görseller, videolar ve etkinliklerle daha anlaşılır işlenmesine yardımcı olur.

EBA

Öğrencilerin ders içeriklerine ve dijital eğitim kaynaklarına ulaşmasını sağlar.

DİJİTAL KÜTÜPHANELER

Kitap ve bilgi kaynaklarına dijital ortamda ulaşma imkânı sunar.

UZAKTAN EĞİTİM

Öğretmen ve öğrencilerin internet aracılığıyla farklı yerlerden eğitim etkinliklerine katılabilmesini sağlar.

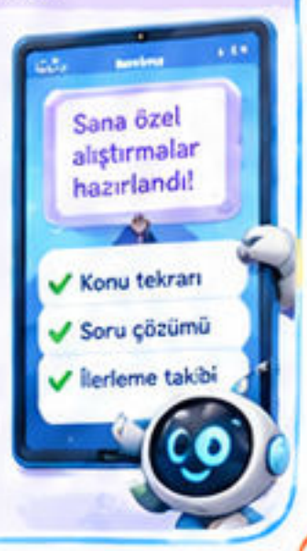

YAPAY ZEKÂ EĞİTİME NASIL KATKI SAĞLAR?

Yapay zekâ destekli uygulamalar:

- Öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını belirlemeye yardımcı olabilir.
- Konuların tekrar edilmesi için öneriler sunabilir.
- Öğrenme sürecini destekleyen alıştırmalar hazırlayabilir.

Unutma:

Yapay zekâ bir yardımcıdır. Öğrenmek, düşünmek ve doğru bilgiyi değerlendirmek yine öğrencinin sorumluluğundadır.

Eğitim Teknolojilerinin Yararları

- Bilgiye ulaşmayı kolaylaştırır.
- Görsel ve işitsel öğrenme imkânları sunar.
- Öğrenilen konuların tekrar edilmesini sağlar.
- Farklı kaynaklardan yararlanmayı kolaylaştırır.
- Öğrenme sürecini daha etkileşimli hâle getirebilir.

Deniz'in Öğrenme Yolculuğu

Deniz, öğretmeninin etkileşimli tahtada gösterdiği görselleri inceliyor. Daha sonra EBA üzerinden konu tekrarı yapıyor ve anlamadığı bölümler için alıştırmalar çözüyor.

Deniz'in öğrenme sürecinde hangi teknolojik araçlar kullanılmıştır?

.....

.....

Dikkat Etmemiz Gerekenler

- İnternetteki her bilgi doğru olmayabilir.
- Ekran karşısında gereğinden fazla zaman geçirmemeliyiz.
- Dijital araçları ders amacı dışında aşırı kullanmamalıyız.
- Ödevlerimizi yaparken hazır cevapları doğrudan kopyalamak yerine düşünmeli ve öğrenmeliyiz.

Düşünelim

Sence teknolojik araçlar öğretmenin yerini alabilir mi? Neden?

.....

.....

.....

Teknoloji öğrenmeyi kolaylaştırdığı gibi geçmişimizi tanımamıza da yardımcı olabilir. Şimdi kültürel mirasımızı koruma ve tanıtmada teknolojinin rolünü inceleyelim.

7

TEKNOLOJİ KÜLTÜREL MİRASIMIZI NASIL ETKİLER?

Geçmişimizi tanımak ve gelecek nesillere aktarmak için teknolojiden yararlanabiliriz.

KÜLTÜREL MİRAS:

Geçmişten günümüze aktarılan tarihî eserler, gelenekler, sanat ürünleri, yapılar ve toplumların ortak değerleridir.

Teknoloji kültürel mirası nasıl destekler?

SANAL MÜZELER

Müzeleri internet üzerinden gezmemize ve eserleri dijital ortamda incelememize imkân sağlar.

DİJİTAL ARŞİVLER

Tarihî belge, fotoğraf ve bilgilerin dijital ortamda saklanmasına yardımcı olur.

SES VE GÖRÜNTÜLÜ REHBERLER

Müzelerdeki eserler hakkında sesli ve görsel bilgi edinmemizi sağlar.

DİJİTAL KORUMA

Teknolojik yöntemler, tarihî yapı ve eserlerin belgelenmesine, incelenmesine ve korunmasına katkı sağlayabilir.

Türkiye'den Örnekler

- Türkiye Kültür Portalı üzerinden kültürel değerler ve tarihî yerler hakkında bilgi edinilebilir.
- Sanal müze uygulamalarıyla bazı müze koleksiyonları çevrim içi incelenebilir.
- MüzeKart ile müze ziyaretleri kolaylaştırılabilir.
- Dijital sesli rehberler sayesinde eserler hakkında bilgi alınabilir.

216 MÜZE VE ÖREN YERİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Türkiye'de 216 müze ve ören yerini kapsayan dijital dönüşüm projesi duyurulmuştur.

Proje kapsamında:

- Akıllı bilet sistemleri,
- Dijital ziyaretçi yönetimi,
- Sesli rehber uygulamaları,
- Artırılmış ve sanal gerçeklik teknolojileri,
- Dijital arşiv ve altyapı çalışmaları

gibi uygulamaların geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmalar bir proje ve dönüşüm sürecidir. Tamamlanma hedefi 2026 yılı sonudur.

Teknolojinin Kültürel Mirasımıza Katkıları

- Kültürel değerlerin daha geniş kitlelere tanıtılmasını sağlar.
- Tarihî eserlerin belgelenmesine yardımcı olur.
- Bilgi ve belgelerin dijital ortamda saklanmasını kolaylaştırır.
- Öğrencilerin tarihî yerleri ve eserleri tanımasını destekler.
- Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlar.

Dikkat Etmemiz Gerekenler

- Dijital ortamda gördüğümüz her görselin gerçek ve doğru olduğunu varsaymamalıyız.
- Tarihî eserleri korumalı, onlara zarar vermemeliyiz.
- Dijital tanıtım, gerçek tarihî eserlerin ve müzelerin yerinde görülmesinin yerini tutmaz.

Deniz'in Sanal Müze Gezisi

Deniz, tabletinden bir müzeyi sanal olarak geziyor, eserlerin fotoğraflarını inceliyor ve sesli rehberden bilgi alıyor.

Deniz, sanal müze sayesinde hangi imkânlardan yararlanmıştır?

.....

.....

Düşünelim

Sence tarihî eserlerin dijital ortamda tanıtılması onların korunmasına nasıl katkı sağlayabilir?

.....

.....

Teknoloji kültürel mirasımızı tanımamıza yardımcı oluyor. Peki üretim, alışveriş ve ekonomik faaliyetler teknolojiden nasıl etkileniyor?

@engindemirci44

EKONOMİDE TEKNOLOJİ

8

Teknoloji üretimi, alışverişi ve ekonomik faaliyetleri nasıl değiştiriyor?

EKONOMİ:

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için üretim, dağıtım, tüketim ve alışveriş faaliyetlerini kapsayan yaşam alanıdır.

Tarımda Teknolojik Gelişmeler

TRAKTÖR VE BİÇERDÖVER

Toprağın işlenmesini ve ürünlerin hasat edilmesini kolaylaştırır.

TARIM DRONLARI

Tarlaların havadan gözlemlenmesine ve gerekli durumlarda ilaçlama yapılmasına yardımcı olur.

AKILLI SULAMA

Toprağın ve bitkilerin su ihtiyacına göre sulama yapılmasını sağlar.

Üretim ve Sanayide Teknoloji

- Makineler üretim sürecini hızlandırabilir.
- Otomasyon sistemleri bazı işleri insan müdahalesi olmadan gerçekleştirebilir.
- Yeni üretim teknolojileri ürünlerin kalitesini geliştirebilir.
- Teknolojik makineler çalışanların iş yapma biçimlerini değiştirebilir.

Alışveriş ve Ticarette Teknoloji

GELENEKSEL ALIŞVERİŞ

- Mağazaya giderek ürünleri inceleme
- Satıcıyla yüz yüze iletişim
- Ödeme işlemlerini mağazada yapma

İNTERNETTEN ALIŞVERİŞ

- Ürünleri internetten inceleme
- Farklı seçenekleri karşılaştırma
- Çevrim içi ödeme ve sipariş takibi

Mobil bankacılık, insanların para transferi ve hesap kontrolü gibi bazı bankacılık işlemlerini dijital ortamda gerçekleştirmesine yardımcı olur.

Teknolojinin Ekonomiye Katkıları

- Üretim süresini kısaltabilir.
- İş gücünden ve zamandan tasarruf sağlayabilir.
- Ürünlerin daha geniş pazarlara ulaşmasını kolaylaştırabilir.
- Tarımsal verimliliğin artmasına katkıda bulunabilir.
- Alışveriş ve ödeme işlemlerini kolaylaştırabilir.

Teknolojinin Oluşturabileceği Sorunlar

- Bazı işlerde insan gücüne duyulan ihtiyaç azalabilir.
- Teknolojik makinelerin maliyeti yüksek olabilir.
- İnternet alışverişinde sahte siteler ve dolandırıcılık riski bulunabilir.
- Üretimde kullanılan makineler ve enerji kaynakları çevreyi etkileyebilir.

Unutma: Teknolojinin ekonomik etkileri, nasıl ve ne amaçla kullanıldığına bağlıdır.

Deniz'in Çiftlik Ziyareti

Çiftçi teknolojik araçları kullanarak hangi işlerini kolaylaştırmıştır?

.....

.....

Düşünelim

Sence akıllı sulama sistemleri hem çiftçilere hem de doğal kaynakların korunmasına nasıl katkı sağlayabilir?

.....

.....

Teknoloji üretim ve alışverişi kolaylaştırıyor. Şimdi de insan sağlığını korumak ve hastalıkları teşhis etmek için teknolojiden nasıl yararlandığımızı inceleyelim.

SAĞLIKTA TEKNOLOJİ

9

Teknoloji, hastalıkların teşhis ve tedavisinde nasıl yardımcı olur?

1. SAĞLİK TEKNOLOJİLERİ NEDİR?

Sağlık teknolojileri; insanların sağlığını korumak, hastalıkları teşhis etmek ve tedavi süreçlerine yardımcı olmak için kullanılan araç ve yöntemlerdir.

2. SAĞLIKTA KULLANILAN TEKNOLOJİK ARAÇLAR

Termometre

Vücut sıcaklığını ölçer.

Stetoskop

Doktorların kalp ve akciğer seslerini dinlemesine yardımcı olur.

Röntgen Cihazı

Kemiklerin görüntülenmesini sağlar.

Ultrason Cihazı

Vücudun içindeki bazı organların görüntülenmesine yardımcı olur.

MR ve Tomografi Cihazları

Vücudun iç yapısının ayrıntılı görüntülerini elde etmek için kullanılır.

İşitme Cihazı

İşitme güçlüğü yaşayan kişilerin sesleri daha iyi duymasına yardımcı olur.

3. DİJİTAL SAĞLIK HİZMETLERİ

e-Nabız

- Kişilerin sağlık bilgilerine dijital ortamda ulaşmasını sağlar.
- Tahlil sonuçları ve sağlık kayıtları gibi bilgilere erişmeye yardımcı olur.

MHRS

- Hastanelerden ve hekimlerden randevu alınmasını sağlar.

Bu hizmetler, teknolojik cihaz değil, dijital sağlık hizmetidir.

4. TEKNOLOJİNİN SAĞLIĞA KATKILARI

Hastalıkların daha erken teşhis edilmesine yardımcı olur.

Tedavi süreçlerini destekler.

Hastaların sağlık durumlarının takip edilmesini kolaylaştırır.

Sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırır.

5. TEKNOLOJİYİ BİLİNÇLİ KULLANALIM

- Teknolojik cihazlar doktorların ve sağlık çalışanlarının işini kolaylaştırır; onların yerini almaz.
- İnternetten edinilen bilgilerle kendi kendimize teşhis koymamalıyız.
- Sağlık bilgilerimiz kişiseldir; başkalarıyla gelişigüzel paylaşmamalıyız.
- Dijital sağlık hizmetlerini kullanırken gerektiğinde ailemizden yardım almalıyız.

6. DENİZ'İN SAĞLIK MERKEZİ ZİYARETİ

Teknoloji, sağlık çalışanlarının insanlara daha iyi hizmet vermesine yardımcı olur.

Düşünelim

1. Teknolojik cihazlar doktorların hastalıkları tanımasına nasıl yardımcı olur?

.....

.....

2. e-Nabız ile MHRS'nin kullanım amaçları arasındaki fark nedir?

.....

.....

Teknoloji sağlığımızı korumaya yardımcı oluyor. Peki insanların ve ürünlerin bir yerden başka bir yere taşınmasını nasıl değiştiriyor?

@engindemirci44

ULAŞIM TEKNOLOJİLERİ

10

Teknoloji, insanların ve ürünlerin bir yerden başka bir yere ulaşmasını nasıl değiştirdi?

1. Ulaşım Teknolojileri Nedir?

Ulaşım teknolojileri; insanların ve yüklerin bir yerden başka bir yere taşınmasını sağlayan araç, sistem ve yöntemlerdir.

2. Geçmişten Günümüze Ulaşım

Geçmişte	Demir Yolları	Motorlu Araçlar	Günümüzde
			
At arabaları, yelkenli gemiler ve hayvanlarla ulaşım.	Buharlı trenler sayesinde kara ulaşımında önemli gelişmeler yaşandı.	Otomobil, otobüs, kamyon ve uçaklar ulaşımı hızlandırdı.	Hızlı trenler, modern uçaklar, elektrikli araçlar ve gelişmiş gemiler kullanılıyor.

3. Ulaşımda Kullanılan Teknolojiler

Kara Ulaşımı

- Otomobil, otobüs, metro ve hızlı trenler.
- Trafik ışıkları ve navigaşyon sistemleri.

Hava Ulaşımı

- Uçaklar sayesinde uzak mesafeler daha kısa sürede aşılır.

Deniz Ulaşımı

- Gemiler ve feribotlar yolcu ve yük taşımacılığında kullanılır.

Akıllı Ulaşım Sistemleri

- Navigasyon, trafik kameraları ve akıllı trafik ışıkları ulaşımın düzenlenmesine yardımcı olur.

4. Teknolojinin Ulaşıma Katkıları

- Yolculuk sürelerini kısaltır.
- İnsanların ve ürünlerin taşınmasını kolaylaştırır.
- Uzak yerler arasındaki bağlantıyı güçlendirir.
- Trafiğin daha düzenli yönetilmesine yardımcı olur.
- Ulaşımda güvenliği artıran sistemlerin geliştirilmesini sağlar.

5. Güvenli Ulaşım İçin Teknoloji

Emniyet Kemeri

Hava Yastığı

ABS Fren Sistemi

Trafik Işıkları

Yaya Geçidi

Teknolojik güvenlik sistemleri kazaların sonuçlarını azaltmaya yardımcı olur. Ancak trafik kurallarına uymak her zaman önemlidir.

6. Deniz'in Ulaşım Yolculuğu

Ulaşım teknolojileri, dünyayı birbirine daha yakın hâle getiriyor.

Düşünelim

1. Hızlı trenler ve uçaklar insanların yaşamını nasıl kolaylaştırır?

.....

.....

2. Navigasyon ve akıllı trafik ışıkları ulaşımın düzenlenmesine nasıl katkı sağlar?

.....

.....

İletişimden eğitime, sağlıktan ulaşıma kadar teknoloji hayatımızın birçok alanını etkiliyor. Peki bu alanlar birbirleriyle nasıl bağlantılı?

TEKNOLOJİ HAYATIMIZIN ALANLARINI BİRBİRİNE BAĞLIYOR

11

Bir teknolojik gelişme, hayatımızın birden fazla alanını nasıl etkileyebilir?

1. Teknolojik Gelişmeler Birden Fazla Alanı Etkiler

Teknolojik gelişmeler yalnızca kullanıldıkları alanı değil, başka alanları da etkileyebilir. Çünkü toplum hayatındaki faaliyetler birbiriyle bağlantılıdır.

2. Bir Örnekle İnceleyelim: İnternet

İletişim
İnsanlar görüntülü görüşme yapabilir, mesaj gönderebilir.

Eğitim
Öğrenciler çevrim içi derslere ve dijital kütüphanelere ulaşabilir.

İNTERNET

Kültür
Sanal müzeler ve dijital arşivler ziyaret edilebillir.

Ekonomi
İnternet üzerinden alışveriş ve bankacılık işlemleri yapılabilir.

Sağlık
Dijital sağlık hizmetlerine ve randevu sistemlerine erişilebilir.

Ulaşım
Navigasyon ve çevrim içi sefer bilgileri kullanılabilir.

3. Bir Başka Örnek: Akıllı Telefon

- Görüntülü görüşme
- Eğitim uygulamaları
- Fotoğraf ve video
- Harita ve navigasyon
- Alışveriş ve ödeme
- Sağlık uygulamaları

Akıllı telefon, tek bir araçla birçok farklı ihtiyacımızı karşılamamıza yardımcı olur.

4. Deniz'in Bir Gününde Teknoloji Bağlantıları

5. Düşünüelim ve Yorumlayalım

1. İnternetin eğitim ve ekonomi alanlarında kullanılmasına ikişer örnek veriniz.

2. Sizce bir teknolojik gelişmenin birden fazla alanı etkilemesinin nedeni nedir?

Teknoloji hayatımızı kolaylaştıran birçok imkân sunuyor. Ancak teknolojinin her zaman yararlı sonuçları mı vardır?

Engin Öğretmen

TEKNOLOJİYİ BİLİNÇLİ KULLANALIM

12

Teknoloji hayatımızı kolaylaştırır.
Peki onu nasıl kullandığımız neden önemlidir?

1. TEKNOLOJİNİN YARARLARI

İletişim

Uzakta yaşayan insanlarla kolayca haberleşebiliriz.

Eğitim

Bilgiye, dijital kitaplara ve eğitim içeriklerine ulaşabiliriz.

Sağlık

Hastalıkların teşhis ve tedavi süreçlerine yardımcı olan teknolojilerden yararlanabiliriz.

Ulaşım

Yolculukları daha hızlı ve planlı yapabiliriz.

Ekonomi

Üretim, alışveriş ve ödeme işlemleri kolaylaşabilir.

2. BİLİNÇSİZ KULLANIMIN RİSKLERİ

Zaman Kaybı

Gereğinden fazla ekran kullanmak derslere ve diğer etkinliklere ayrılan zamanı azaltabilir.

Sağlık Sorunları

Uzun süre hareketsiz kalmak ve ekrana uzun süre bakmak sağlığımızı olumsuz etkileyebilir.

Yanlış Bilgi

İnternetteki her bilgi doğru olmayabilir.

Gizlilik

Kişisel bilgilerimizi ve fotoğraflarımızı herkesle paylaşmak güvenli değildir.

Yüz Yüze İletişim

Teknolojiyle aşırı ilgilenmek ailemiz ve arkadaşlarımızla geçirdiğimiz zamanı azaltabilir.

3. BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI İÇİN 5 ÖNERİ

1. Ekran karşısında geçirdiğimiz zamanı dengeli ayarlayalım.
2. İnternette karşılaştığımız bilgilerin doğruluğunu kontrol edelim.
3. Kişisel bilgilerimizi tanımadığımız kişilerle paylaşmayalım.
4. Teknolojik araçları amacına uygun kullanalım.
5. Oyun, ders, dinlenme ve açık hava etkinliklerine zaman ayıralım.

4. DENİZ'İN İKİ FARKLI TERCİHİ

A. Bilinçsiz Kullanım

Deniz uzun süre tablet kullanıyor. Ödevini ertelemiş ve arkadaşları dışarıda oyun oynarken onlara katılamamış.

B. Bilinçli Kullanım

Deniz tabletini ödevini tamamlamak için belirli bir süre kullanıyor. Ardından ailesiyle vakit geçiriyor ve arkadaşlarıyla dışarıda oyun oynuyor.

? Deniz'in hangi davranışı daha doğrudur? Neden?

UNUTMAYALIM!

Teknoloji kendi başına iyi veya kötü değildir.
Önemli olan onu hangi amaçla ve nasıl kullandığımızdır.

Düşünelim

1. Teknolojinin bilinçsiz kullanılması öğrençilerin günlük yaşamını nasıl etkileyebilir?
2. Teknolojiyi bilinçli kullanmak için uyguladığın bir davranışı yaz.

Teknolojinin yararlarını ve risklerini öğrendik.
Şimdi günlük yaşamdan bir olayı inceleyerek teknolojinin sonuçlarını değerlendirelim.

@ngindemirci44

BİR OLAYI İNCELEYELİM

Teknolojik gelişmelerin günlük yaşamımıza etkilerini nasıl değerlendirebiliriz?

Deniz'in öğretmeni, sınıfta kültürel miras konulu bir araştırma yapmalarını istedi. Deniz, ailesinin yardımıyla internet üzerinden bir sanal müzeyi ziyaret etti. Müzedeki eserleri inceledi ve dijital kaynaklardan bilgi topladı. Ancak bulduğu bir internet sayfasındaki bilgilerin doğru olup olmadığını kontrol etmeden ödevine ekledi. Ertesi gün öğretmeni, kaynakları karşılaştırmanın ve bilgilerin doğruluğunu araştırmanın önemini anlattı.

OLAYI ADIM ADIM İNCELEYELİM

Kullanılan Teknoloji

- İnternet
- Sanal müze
- Dijital bilgi kaynakları

Sağladığı Yarar

- Deniz'in müzeyi bulunduğu yerden ziyaret etmesini sağladı.
- Araştırma yapmasını ve bilgiye ulaşmasını kolaylaştırdı.

Karşılaşılan Sorun

- İnternetteki bilgilerin doğruluğu kontrol edilmedi.

Çözüm

- Bilgiler güvenilir kaynaklarla karşılaştırılmalı.
- Kaynağın kim tarafından ve hangi amaçla hazırlandığı incelenmeli.

Neden – Sonuç – Çözüm

Neden	Sonuç	Çözüm
Deniz internetten araştırma yaptı.	Kısa sürede çok sayıda bilgiye ulaştı.	Bilgileri farklı kaynaklarla karşılaştırdı.
Bilginin doğruluğunu kontrol etmedi.	Ödevine yanlış bilgi ekleme riski oluştu.	Güvenilir kaynakları tercih etti.

SEN OLSAYDIN NE YAPARDIN?

Deniz'in yerinde **olsaydın internetten bulduğun bilgilerin doğruluğunu nasıl kontrol ederdin?**

OLAYDAN ÇIKARILACAK SONUÇ

Teknoloji bilgiye ulaşmamızı kolaylaştırır. Ancak ulaştığımız bilgileri sorgulamak ve güvenilir kaynaklardan doğrulamak bizim sorumluluğumuzdur.

DÜŞÜNELİM VE YORUMLAYALIM

1. Sanal müzeler kültürel mirasın tanıtılmasına nasıl katkı sağlar?

2. İnternette bulunan her bilginin doğru olduğunu söyleyebilir miyiz? Neden?

Bir olayı inceleyerek teknolojinin etkilerini değerlendirdik. Şimdi bir düşünceyi gerekçeler ve kanıtlarla nasıl savunabileceğimizi öğrenelim.

DÜŞÜN, GEREKÇELENDİR VE KANITLA!

Bir düşüncenin doğru ve güçlü olduğunu nasıl gösterebiliriz?

Düşünce, Gerekçe ve Kanıt Nedir?

Düşünce:
Bir konu hakkındaki görüşümüzdür.

Gerekçe:
Bir düşünceyi neden savunduğumuzu açıklayan sebeptir.

Kanıt:
Bir düşünceyi destekleyen, doğruluğunu göstermeye yardımcı olan bilgi veya belgedir.

Güçlü Bir Düşünce Nasıl Savunulur?

1 Düşünceni Belirt:
"Teknoloji eğitimde yararlıdır."

2 Gerekçeni Açıkla:
"Çünkü öğrencilerin farklı kaynaklardan bilgi edinmesini sağlar."

3 Kanıt veya Örnek Sun:
"Örneğin EBA üzerinden ders içeriklerine ve eğitim videolarına ulaşılabilir."

Hangi Gerekçe Daha Güçlü?

"Teknoloji eğitimde yararlıdır."

A Seçeneği	B Seçeneği
"Çünkü ben teknolojiyi seviyorum."	"Çünkü dijital kütüphaneler ve eğitim platformları öğrencilerin bilgiye ulaşmasını kolaylaştırır."
Bu, kişisel bir görüştür. Tek başına güçlü bir gerekçe oluşturmaz.	Bu ifade, düşünceyi daha güçlü destekler.

Tutarsızlığı Fark Edelim

"İnternetteki bütün bilgiler doğrudur." ⟷ "İnternetteki bazı bilgiler yanlış olabilir."

Bir kişinin aynı konuda birbiriyle çelişen ifadeler kullanması tutarsızlık oluşturabilir. Düşüncelerimizi açıklarken söylediklerimizin birbiriyle uyumlu olmasına dikkat etmeliyiz.

Kanıtlarla Değerlendirelim

İddia:
"Teknoloji, kültürel mirasın tanıtılmasına katkı sağlar."

Kanıt niteliğinde örnek:
"Sanal müzeler sayesinde insanlar farklı şehirlerdeki ve ülkelerdeki müzeleri internet üzerinden gezebilir."

Bu örnek, verilen iddiayı nasıl desteklemektedir?

Deniz'in Düşünce Atölyesi

Düşünce: "Teknoloji ulaşımı kolaylaştırır."

Gerekçem: .....

Örneğim: .....

UNUTMAYALIM!
Bir düşünceyi savunurken yalnızca fikrimizi söylemek yeterli değildir. Neden böyle düşündüğümüzü açıklamalı ve uygun örneklerle desteklemeliyiz.

Düşüncelerimizi gerekçelerle savunmayı öğrendik. Şimdi öğrendiklerimizi etkinliklerle pekiştirelim.

@engindemirci44

TEKNOLOJİYİ TANIYORUM, ÖĞRENİYORUM!

Haydi, öğrendiklerimizi etkinliklerle pekiştirelim!

1. ETKİNLİK – EŞLEŞTİRELİM

Aşağıdaki teknolojik araçları kullanım alanlarıyla eşleştiriniz.

Teknolojik Araçlar		Kullanım Alanları
1 Röntgen cihazı	☐	A Eğitim
2 Navigasyon	☐	B Kültür
3 Sanal müze	☐	C İletişim
4 EBA	☐	D Sağlık
5 Akıllı sulama sistemi	☐	E Tarım ve ekonomi
6 Görüntülü görüşme	☐	F Ulaşım

2. ETKİNLİK – SINIFLANDIRALIM

Aşağıdaki davranışları iki başlık altında sınıflandırınız.

1. İnternette bulunan bilgileri farklı kaynaklardan kontrol etmek.
2. Kişisel şifreleri başkalarıyla paylaşmak.
3. Ekran karşısında geçirilen zamanı dengeli ayarlamak.
4. Tanımadığımız kişilerle özel bilgilerimizi paylaşmak.
5. Dijital kaynakları ders çalışırken kullanmak.
6. Teknolojik araçları kullanırken dinlenmeye zaman ayırmak.

Bilinçli Teknoloji Kullanımı	Bilinçsiz Teknoloji Kullanımı
.....	.....
.....	.....

3. ETKİNLİK – DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

İfadelerin başına doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

1. Teknoloji yalnızca elektronik cihazlardan oluşur. ( )
2. Sanal müzeler kültürel mirasın tanıtılmasına yardımcı olabilir. ( )
3. İnternetteki her bilgi güvenilirdir. ( )
4. Navigasyon sistemleri ulaşımda yön bulmayı kolaylaştırır. ( )
5. Teknolojik gelişmeler yalnızca bir alanı etkiler. ( )
6. Teknolojiyi bilinçli kullanmak zamanımızı daha iyi değerlendirmemize yardımcı olur. ( )

4. ETKİNLİK – KISA YORUMLAYALIM

Deniz'in sınıfında öğrenciler bir araştırma ödevi hazırlıyor. Bazı öğrenciler yalnızca ilk buldukları internet sitesindeki bilgileri kullanırken bazıları farklı kaynakları karşılaştırıyor.

Hangi öğrencilerin araştırma yöntemi daha doğrudur? Neden?

.....

.....

.....

5. ETKİNLİK – DÜŞÜNCEMİZİ DESTEKLEYELİM

Aşağıdaki düşünceyi bir gerekçe ve örnekle tamamlayınız.

Düşünce:
"Teknoloji günlük yaşamımızı kolaylaştırır."

Gerekçem: .....

Örneğim: .....

UNUTMAYALİM!

Bir düşünceyi savunurken yalnızca fikrimizi söylemek yeterli değildir. Neden böyle düşündüğümüzü açıklamalı ve uygun örneklerle desteklemeliyiz.

Harika! Teknolojinin hayatımızdaki etkilerini öğrendin. Şimdi sıra kendini değerlendirmekte!

5. Sınıf
Sosyal Bilgiler

BİLGİLERİMİZİ SINAYALIM

Teknolojik Gelişmelerin Toplum Hayatına Etkileri – Konu Değerlendirme Testi

1 İnsanlar geçmişten günümüze günlük yaşamlarını kolaylaştırmak için çeşitli teknolojik araçlar geliştirmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi teknolojinin yalnızca elektronik cihazlardan ibaret olmadığını gösteren bir örnektir?

A) Bir öğrencinin çevrim içi ders izlemesi
B) Bir çiftçinin toprağı sürmek için saban kullanması
C) Bir ailenin görüntülü görüşme yapması
D) Bir doktorun dijital röntgen görüntüsünü incelemesi

2 Bir öğrenci, internet üzerinden sanal müze gezisi yapmış, müzedeki eserleri incelemiş ve araştırması için bilgi toplamıştır.

Bu durum teknolojinin öncelikle hangi alana katkısını göstermektedir?

A) Kültür
B) Ulaşım
C) Sağlık
D) Tarım

3 Ece, araştırma ödevi hazırlarken internette birbirinden farklı bilgilerle karşılaşmıştır.

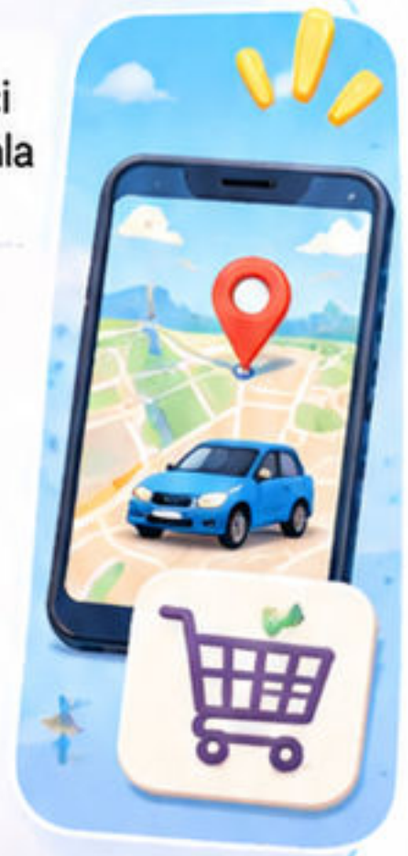
Ece'nin aşağıdaki davranışlarından hangisi bilinçli teknoloji kullanımına örnektir?

A) İlk karşılaştığı bilgiyi doğruluğunu araştırmadan kullanmak
B) Kişisel şifresini arkadaşlarıyla paylaşmak
C) Bilgileri güvenilir kaynaklarla karşılaştırmak
D) Ödevini hazırlamak yerine uzun süre oyun oynamak

4 Bir aile, akıllı telefon kullanarak görüntülü görüşme yapmış, çevrim içi alışveriş gerçekleştirmiş ve navigasyonla gideceği yeri bulmuştur.

Bu örnek aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaktadır?

A) Teknolojik araçların yalnızca iletişim amacıyla kullanıldığını
B) Teknolojinin günlük yaşamda birden fazla alanı etkilediğini
C) Teknolojinin bütün sorunları ortadan kaldırdığını
D) Teknolojinin yalnızca yetişkinlerin yaşamını kolaylaştırdığını

5 Mert, "Teknoloji eğitim hayatımızı kolaylaştırır." düşüncesini savunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Mert'in düşüncesini destekleyen uygun bir gerekçedir?

A) Çünkü teknolojik cihazların renkleri birbirinden farklıdır.
B) Çünkü bazı öğrenciler teknolojik oyunları sevmektedir.
C) Çünkü bütün teknolojik araçlar aynı amaçla üretilmiştir.
D) Çünkü dijital eğitim kaynakları bilgiye ulaşmayı kolaylaştırır.

5. Sınıf
Sosyal Bilgiler

CEVAPLARIMI KONTROL EDİYORUM

Sonuçlarımı inceleyelim, öğrendiklerimizi değerlendirelim!

1 TEST CEVAP ANAHTARI

Soru	Doğru Cevap
1	B
2	A
3	C
4	B
5	D

2 KAÇ DOĞRU YAPTIM?

Doğru sayım: ..... / 5

Yanlış sayım: _____

Tekrar etmem gereken konu: _____

_____

3 KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Değerlendirme İfadesi	Başardım	Biraz Daha Çalışmalıyım
Teknolojinin ne olduğunu açıklayabilirim.	☐	☐
Teknolojinin toplum hayatının farklı alanlarına etkilerini örneklerle açıklayabilirim.	☐	☐
Teknolojinin yararlarını ve bilinçsiz kullanımın risklerini ayırt edebilirim.	☐	☐
Teknolojiyi bilinçli kullanmanın önemini açıklayabilirim.	☐	☐
Bir düşünceyi gerekçe ve örneklerle destekleyebilirim.	☐	☐

4 BU KONUDA EN ÇOK NE ÖĞRENDİM?

Teknolojinin toplum hayatına etkileri konusunda öğrendiğin en önemli bilgi nedir?

.....

.....

.....

.....

5 DENİZ'DEN TEBRİK MESAJI

Harika iş çıkardın! Teknolojinin hayatımızı nasıl değiştirdiğini öğrendin. Unutma, önemli olan teknolojiyi bilinçli ve doğru kullanmak!

Öğrenmek, merak etmek ve sorgulamakla başlar!

Hazırlayan: Engin Demirci

5. Sınıf
Sosyal Bilgiler

YARARLANDIĞIMIZ KAYNAKLAR

Bilgiye ulaşırken güvenilir kaynaklardan yararlanıyoruz.

1 Ders ve Öğretim Kaynakları

Millî Eğitim Bakanlığı,
5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi
Öğretim Programı.

Millî Eğitim Bakanlığı,
Eğitim Bilişim Ağı (EBA).

https://www.eba.gov.tr/

2 Dijital Bilgi ve Kültür Kaynakları

Türkiye Kültür Portalı.
https://www.kulturportali.gov.tr/

e-Nabız.
https://enabiz.gov.tr/

Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS).
https://www.mhrs.gov.tr/

3 Teknoloji ve Güncel Gelişmeler

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı,
5G teknolojisi hakkında bilgilendirmeler.

HABER

Anadolu Ajansı ve TRT Haber'de yayımlanan teknoloji, eğitim ve kültür alanındaki güncel haberler.

Bilgiyi Güvenilir Kaynaktan Öğrenelim

İnternetteki her bilgi doğru olmayabilir. Araştırma yaparken bilgiyi hazırlayan kurumu, yayın tarihini ve başka güvenilir kaynaklarla uyumunu kontrol etmeliyiz.

Teknolojiyle öğren, merak et, araştır ve hayatı keşfet!

BİLGİYLE KEŞFET, EĞLENEREK ÖĞREN!